

geboorte, die als zoodanig slechts door een bijzondere openbaring kan worden onderkend, is reeds iets van de ergernis des kruises. De Zoon van God heeft voor het onverlichte oog den schijn uit ontucht geboren te zijn²⁾.

Jozef is van plan Maria heimelijk te verlaten. „Dat Jozef's weigering haar als vrouw aan te nemen niet onbillijk was, blijkt uit de woorden, dat hij rechtevaardig was, d.w.z. dat hij als wetgetrouw Israëliet het niet over zich kon verkrijgen met een vrouw in het huwelijk te treden, wier reinheid hij niet meer kon aanvaarden“³⁾.

Maar Jozef wilde evenmin Maria openlijk aan de kaak stellen, door het gerecht erin te betrekken. „Naar de Mozaïsche wet behoorde de verloofde vrouw reeds aan haar toekomstigen man toe (vgl. Deut. 22:23, 24); haar ontroof werd voor die van een gehuwde vrouw gerekend.

Daarom moest Jozef, toen hij Maria niet wilde huwen en haar ook niet voor den rechter wilde brengen, haar toch wel officieel, d.w.z. met den scheidsbrief, wegzenden“⁴⁾.

En zoo is Jozef van plan, in stilte, d.w.z. zonder het gerecht erin te kennen, Maria te zenden.

Nu evenwel grijpt de Heere in. In den droom wordt Jozef vermaand Maria tot zich te nemen.

„Dit is de wonderse weg Gods met zijn heilig kind Jezus. Geboren uit den Heiligen Geest ontgaat het ternauwernood de schande voor een onecht kind te worden aangezien“⁵⁾.

In het apocriefe Prot-evangelie van Jacobus wordt het feit van Maria's zwangerschap uitvoerig geteekend. Niet alleen hebben we daar een uitweiding van Jozef's overleggingen, maar ook door een schriftgeleerde, Annas, en door dienaren van den priester wordt Maria's zwangerschap geconstateerd. Jozef en Maria worden beide onderworpen aan de proef met het bittere water (Num. 5:11-31) doch zonder resultaat⁶⁾.

De apocriefe Evangelien hebben vaak weinig waarde, maar halen wel eens punten naar voren, waarop het de moeite waard is te letten. Jozef heeft op bevel van den Engel des Heeren Maria tot zich genomen.

„Uitdrukkelijk wordt nog vermeld, dat hij met haar geen echtgemeenschap had voor de geboorte van haar kind. Hierin blijkt eenzijdig, hoe zeer Jozef de heiligheid van hetgeen door Maria ontvangen was eerbiedigde. Ter anderzijde ligt in het toelicht dat zij haar zoon had voortgebracht, ook opgesloten, dat Jozef en Maria na Jezus' geboorte zich niet van huwelijksgemeenschap hebben onthouden. Er bestaat daarom o.i. ook geen bezwaar onder de meermalen genoemde broeders des Heeren 12:46, Joh. 7:3, Hand. 1:14, 1 Kor. 9:5, kinderen van Jozef en Maria te verstaan, die later uit hun huwelijk werden geboren. De door sommigen voorgestane meening, dat men hierbij zou moeten denken aan neven van den Heere of aan voorkinderen van Jozef, omdat uit Maria geen kinderen meer zouden geboren zijn, kan op dezen grond dan ook niet aanvaard worden“⁷⁾.

Toen Jozef op het bevel van keizer Augustus naar Bethlehem moest, om zich daar te laten inschrijven in de keizerlijke registers, daar hij uit het huis en geslacht van David was, heeft hij Maria meegenomen in de omstandigheden, waarin zij zich bevond. Wat mag de reden hiervan zijn geweest? Was dit noodzakelijk?

In de bekende geschiedenis van het Joodsche volk van E. Schürer wordt geopperd, dat er geen noodzaak was voor Jozef naar Bethlehem te gaan en evenmin om Maria mee daarheen te nemen⁸⁾. Prof. Greijdanus zegt hiervan: „Overigens laat het zich licht verklaren dat Jozef Maria nu medenam, ook al zou dat anders niet vereischt zijn geweest: om haar in hare omstandigheden voor alle onaangenaamheid en beleedigende woorden en blikken tijdens zijn afwezigheid te behoeden“⁹⁾. We zullen dus moeten denken aan de smaadheid, die Maria in Nazareth lijdt vanwege de komende geboorte.

Een volgend punt, dat onze aandacht vraagt, is de uitdrukking uit Luc. 2:7: omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg. „Hoe dit zoo kwam, zegt Lucas niet uitdrukkelijk. Het verband, en wat in de voorgaande verzen gezegd is, wekt als vanzelf de gedachte, dat de groote toeloop van menschen nu naar Bethlehem, de oorzaak was, Maar dan kwamen daarin toch aan het licht de onbarmhartigheid der menschen tegenover deze arme ouders in deze omstandigheden en jegens hun te wachten kind, en de vernedering des Heeren waarin Hij geboren werd, en de moeite en geringerschatting Zijner ouders om Zijnentwil“¹⁰⁾.

Wij zullen er goed aan doen ook in Bethlehem, waarin Jozef woonachtig was, te denken aan verstooting. Men wilde daar met menschen als Jozef en Maria niets te maken hebben. Voor hen was in de gewone samenleving geen plaats. Daarom werden zij naar de stal verwezen.

Dit alles is voor Maria een zware beproeving geweest voor haar geloof.

Zij heeft duidelijk een plaats ingenomen in de geschiedenis der Heilsopenbaring in de periode van Christus' vernedering.

Enumatil.

K. MEIMA.

„Het gevaar van „de machtsorganisatie“

Onder ons komt de vraag weer op: moeten we een nieuwe *macht* probeeren te worden? B.v. een politieke? Een *macht*, een invloedssfeer, waarmee b.v. de overheid — die zich overigens vaak vergist, en dat pas na 100 jaar ontdekt (1834—1934!) — rekent, en die zij b.v. voor een „*hijtes-distributie*“ in aanmerking laat komen?

De Vrijmaking heeft ons met veel „*moois*“ leeren breken. Misschien ook met dit?

We denken hier aan een mededeeling van de Schrift, die we misschien te vaak over het hoofd hebben gezien. We bedoelen de aantekening, dat de farizeeër „*geldgierig*“ waren.

„*Geldgierigheid*“, die kwaliteit is niet zoo simpel omschrijfbaar als ze vaak lijkt. De Schrift teekent b.v. aan, dat de farizeeër *geldgierig* waren (Luc. 16:14). Als zulk een kwalificatie van een groep menschen gegeven wordt, is van individuele persoonsbeschrijving geen sprake.

Geldgierigheid is dan een kwestie van „*stand*“, van „*klasse*“, van „*een kring*“ geworden; straks ook wel van „*solidariteit*“ en van algemeen geldende „*tarieven*“, waaraan een behoorlijk lid van de vakgroep zich fatsoenshalve, en collegiaal houdt.

Dezelfde kwestie van (vak)groeps-solidariteit heeft men ook bij de Grieksche filosofen gekend: 't is een kwestie van „*stande*“, dat men zich behoorlijk laat honoreeren voor gegeven onderwijs; de één, ook zonder individuele gelddorst, acht zich aan de groeps-eer verplicht, den ander te volgen, ook al „om de markt niet te bederven“ en het aanzien van den kring niet naar beneden te halen. Bijvoorbeeld als „*onderkruiper*“, al ware 't slechts in zorgeloosheid of zekere bonhomie.

Geldgierigheid is dan geen kwestie meer van 'n eigen banksaldo, doch van groeps-macht; van invloed op het volk; van nationale of culturele, wetenschappelijke betekenissen; van beroeps-hybris.

Het is dan ook opmerkelijk, dat Lucas die *geldgierigheid* van den farizeeërstand in geding brengt, als hij verslag geeft van de farizeeërse reactie op Christus' onderwijs. Welk onderwijs? Om te beginnen, dat van den verloren zoon (Luc. 15), en vervolgens dat van den „*onrechtvaardigen rentmeester*“ (Luc. 16). Om deze parabels — dit publieke onderwijs — hebben de farizeeën voor Christus als volkleeraar „*den neus opgetrokken*“ (gelijk er, vijfjes, staat); en dit dan zóó, dat iedereen het zien kon. Geen wonder: *juist hier komt de principiele afstand en antithese tusschen Hem en hen als volksoepvoeders voor den dag*; ze begrepen, dat hij „*deze dingen*“ (van Luc. 15:1 af) op hen gemunt had.

Die tegenstelling ook tusschen den „*oudsten broer*“ uit de gelijkenis van Lucas 15 en den jongeren: de oudere gedraagt zich als een man-van-stand en man-van-eer, en verdwijnt straks, volkomen steriel, uit het gezicht; de jongere evenwel, die óók al zijn standseer te grabbel gooid heeft, wordt duidelijk in bescherming genomen.

En dan die parabel van den onrechtvaardigen rentmeester, met die puntige toepassing van den elisch tot het voeren van „*christelijke economie*“: zich vrienden maken uit den onrechtvaardigen Mammon; den loop van geld en goed dienstbaar stellen aan de vorming van een congregatie, die straks receptie houdt in de eeuwige tabernakelen: het messiaansche rijk!

Een open offensief beteekende dat verhaal op de farizeeërse congregatievorming, die geld en macht en invloed aanwendt voor eigen groepsbelang, voor partijvorming, en voor farizeeërse haeresie (partijchap) binnen Israëls gemeenschap, en tegenover het door Jezus van Nazareth gepredikte messiaansche rijk.

En dan die armoedigheid van Christus' discipelenkring tegenover de „*van elkander eer aannemende*“ (Joh. 5:44) volkleeraars, die tot op dien tijd toe de suprematie hadden gehad —; het was alles een „*ergernis*“ voor de farizeeër; en ze hebben zich terdege beleedigd gevoeld, *juist in hun standseer*, toen dat geweldige woord gesproken werd: *wat hoog is onder de menschen, is een gruwel voor God*.

Er zit in dit alles toch wel iets meer dan de platte jacht naar een gunstig, bevallig banksaldo. Ook bij Judas. Zeker, hij had zijn individuele zwakheid: de Schrift noemt hem „*een dief*“, en dat woord (Joh. 12:6) kan wat erg leelijke betekenissen.

Maar, — „*dief*“ kan in het Nieuwe Testament aanduiden iemand die alles wat hem ontmoet, bekijkt onder den gezichtshoek van den *alles op zichzelf* betrekken menschen: iemand, die niet spontaan (d.w.z. van binnen uit) alles in den band des vredes en der liefde ziet en zet. Een „*dief*“ is iemand, die op de gemeenschap inbreuk maakt. In dat woord „*dief*“ ligt, naar de bedoeling van Joh. 12 vs 6, reeds het element opgesloten van het verraad: verraad, niet maar aan den rabbi, doch aan zijn kring, de gemeenschap. *Allen*, die vóór Christus als herders wilden fungeeren, beeten in parabeltaal „*dieven*“ (Joh. 10:1, 8, 10): ze zetten met list, desnoods geweld, hun „*pastorale*“ privileges in, tégen de uit de Schrift kenbare normen van congregatie-van-schapen. Dieven? Congregatie-normen-schenders!

Zeker, Judas „*had de beurs*“ (Joh. 12:6; 13:29). Hij was, om zoo te zeggen: de „*purser*“, maar dan van het gezelschap. En het gezelschap had een kerk-sociale missie: 't was een kring van volksoepvoeding, van „*herders*“ der „*kudde*“, naar eigen pretentie. Tot die herderstaak behoorde ook het zorgen voor de armen: Judas spreekt niet als een broeder-zemelaar, doch als ambtelijk „*purser*“ van het college van volksherders, wanneer hij (na de zalving van Jezus door Maria) zijn wijze hoofd schudt over een „*te royale*“ honoreering van de mérites van den meester. *Moet men niet aan de schapen denken?* En zorgen, dat het volk zich winnen laat, voor den invloed van den kring? Voor al in een tijd van „*bezèt gebied*“? En van overal opdrukkende messiaansche verwachting?

En in zóó'n moment gaat dan de Meester praten, niet over den aanstaanden propagandaslag, dien men „*winnen*“ moet, maar over zijn begrafenis (Joh. 12:5, 6).

De kring rondom Jezus zamelde ook giften voor de armen in (Joh. 13:29) en zorgde meteen voor eigen religieuze congregatie-plichten (13:29). Hier is het, zooals altijd: de kring, dien een „*purser*“ van een of anderen armzaligen trawler van een prutserig reederij heeft, zal, als hij „*dief*“ in boven omschreven zin is, hem jaloeersch maken op den purser van een grootere boot van een reederij, die gróótscheeps zaken doet. Welke zaken? Zaken van Israël — herderszaken, in tijden van roeimeische bezetting!

Zóó'n „*dief*“ kan zich opschrijven tot de dwangvoorstelling: ik moet het herdersambt redden.

Ja, er zit heel wat in, wanneer de „*purser*“ van het nazareensch heilscollegium na lang wachten tenslotte zich tot de ambtelijk geldgierigen wendt, om den Rabbi, die op slot van zaken tenviel, uit te leveren aan wie eerder dan Judas „*begrepen*“ hadden, dat een messiaansche handel als van den Nazarener op niets moest uitloopen. De Judeeërs — Judas was Judeeër — stonden dicht bij het machtscentrum en zijn organen, dan de typische Galileeërs, die de Rabbi van Nazareth om zich heen verzameld had.

Maar wie zich eenmaal in de armen van machthebbers als zoodanig geworpen heeft, en zich door hen liet gebruiken, die is wel vaker snel ontuchtend. Niet lang gunnen ze hun stroomannen den tijd, zich in een naïef spel van zelfbehagen te blanketten; het oogenblik is niet lang te vermijden, waarin b.v. een wanhopige Judas in den spiegel móet zien. Om dan te ontdekken, dat hij naar een zwaard gegrepen had. En dat hij door dat zwaard verteerd was.

Laat „*zulk een dwang voor ons niet noodig wezen*“. Doe eenvoudig-weg wat uw plicht is. Soliditeer niet naar macht.

De rest komt vanzelf in orde. Ge weet zelf niet hoo, K. S.

„Proceskosten studentencorps

Na onze voorgaande verantwoording is nog in vriendelijken dank ontvangen door bemiddeling van den boekhouder der kerk van Leek f16.72, collecte voor het bekende doel; van J. t. H. te T. f2.—; van „*Belijden en Belevens*“ te Meppel f3.25 (collecte 7 Jan. 1951); door prof. Veenhof, collecte uit Westereinden f14.—; van gereformeerde kerk te Nede f9.—.

Een aanwinst dus van f44.97. Dat maakt dus alsnog voor de derde ronde f611.24 plus f44.97, oftewel f656.21.

Alweer allemaal ook voor deze nagiften van harte bedankt. K. S.

GEZINSLEVEN

Aangaande mij en mijn huis

Peninna nu had kinderen; maar Hanna had geen kinderen.

Wat staat dat er toch eenvoudig; als iets heel gewoons; zoo is het nu eenmaal in de wereld, zooals we dat meermalen in de Schrift aantreffen; het bloot constateeren van een alledaagsch feit.

„En Habel werd een schaapherder en Kain werd een landbouwer.“

„En er was een zeker rijk man en er was een zekere bedelaar.“

„Barnabas nam Markus mee, maar Paulus verkooos Silas.“

„Peninna nu had kinderen, maar Hanna had geen kinderen.“

Zoo simpel als het gezegd wordt, zoo diep grijpt zoo'n enkel feit in in het leven. Wij moeten ons bij het lezen of hooren ervan, er toe zetten, de realiteit daarvan te verstaan, anders ontgaat ons de groote ernst.

Geeft er maar acht op: Het gesprek komt er b.v. op, dat een paar uit onzen kennissen-kring getrouwd is. Als een heel natuurlijke reactie wordt de vraag gedaan: „Hebben ze ook kinderen?“ Of het nu „ja“ dan wel „neen“ is, het wordt bloot als kennisgeving aangevaard. „Ziezoo, dat weten we ook weer en als het te pas komt, kunnen we het doorgeven“. Maar verder raakt het ons niet.

Maar welk een verschil voor den man en de vrouw zelf, of ze wel kinderen hebben dan wel geen kinderen hebben. Op zijn best zeggen we, in het eerste geval: „Wel fijn voor ze!“ en in het tweede geval: „Wel jammer!“ — maar verder dringt het niet tot ons door en gaan we haastig over tot een ander onderwerp.

Peninna had kinderen; zonen en dochteren. Een in het diepst van haar hart gekoesterde wensch was in vervulling gegaan. Eenmaal zelf een kind het hare te mogen noemen; het te mogen drenken uit eigen borsten; het te mogen troetelen en haar moederliefde het te mogen geven; het te zien opgroeien; elken dag weer iets nieuws te mogen ontdekken, om haar man daarmee te verblijden; „het licht al! het gript al! het richt zich al op! het herkent zijn moeder, zijn vader al! een climax, die nog niet eens eindigt met: „het loopt al! het begint al enkele woordjes te zeggen!“ — want nog steeds gaat de ontwikkeling door. Elken dag rijker, elken dag schooner! Of het rustig ligt te sluimeren, of dapper in de weer is, om de geheimen van de hem omringende wereld te doorgronden; of het, op zijn manier, moeder helpt, of met vader op stap gaat — altijd is het haar een voorwerp van innerlijke

vreugde verdriet over me die wolle

Hoe i geven: en mook en haar het al g schoone ook and voorstel omvat l En volgt, ook de van vele En wa mindere gegaan van vad lijke gro uitgevoe een ande anders schatten man en kinderen Peninn leven de sprekelijk Maar Waarm langen a gezien;

De k

\$ 5. DE LIS DR

Er is tusschen ambtsdr en ze is gegeven uitwijzen a post van het den, en worden evangelis der en le tijds in en moet is dit apr hoe de v-rige bijz

A. In ten op d e v a n g Het n dacht ge werd ge met het tooling e sche Woe g e l i s s p e c i heid aan hun uifi geldende nog kort Die vr op bl. 10 bij de de gememori ten) uiter verriichte verkondig tende a woord „e ze van o digheid t Hand. 8, telen ultg verdeling want hij „Goedde komen or beteekent kelijk is amtsdray als de at Geest (Je Verder testament lengs me krijgen (2 zelfstandi afkeuring 2 Tim. 4, reizen (zo

²⁾ H. N. Ridderbos, *Mattheus I*, K.V. p. 29.

³⁾ Ridderbos, a.w. p. 29.

⁴⁾ Ridderbos, a.w. p. 29.

⁵⁾ Ridderbos, a.w. I, p. 30.

⁶⁾ E. Hennecke, a.w. p. 60.

⁷⁾ Ridderbos, a.w. I, p. 32. Vgl. ook: R. Schippers, *De Reformatie* XV, no. 14, 15, 16.

⁸⁾ E. Schürer, *Gesch. d. Jüd. Volkes*, I, p. 524.

⁹⁾ a.w. I, p. 102.

¹⁰⁾ Greijdanus, a.w. I, p. 107.

r praten, niet
n men „win-
t. 12:5, 6).
ften voor de
n voor eigen
Hier is het.
een of ande-
rijke reederij-
ven zin is,
een grootere
n doet. Welke
in tijden van

e dwangvoor-

mer" van het
ten tenslotte
en den Rabbi.
eren aan wie
een messiaan-
ts moest uit-
— stonden
anen, dan de
treth om zich

machtbebers
hen liet ge-
Niet lang
in een nalf
genblik is niet
pige Judas in
i, dat hij naar
er dat zwaard

oodig wesen".
teer niet naar

zelf niet hōe.
K. S.

orps

nog in vrien-
van den boek-
voor het be-
„Belijden en
(1951); door
14.—; van ge-

ronde f 611.24

van harte be-
K. S.

INSLEVEN

uis

ad geen

iets heel ge-
vereld, zooals
len; het bloot

n Kain werd

as een zekere

ulus verkoos

ma had geen

o diep grijpt

en ons bij het

realiteit daar-

grootte ernst.

komt er b.v.

ing getrouwd

rdt de vraag

het nu „ja”

kennisgeving

er en als het

Maar verder

en de vrouw

geen kinderen

eerste geval:

al: „Wel jam-

tot ons door

nderwerp.

teren. Een in

tensch was in

d het hare te

uit eigen bor-

ederliefde het

lken dag weer

ar mah daar-

grijpt al! het

ler, zijn vader

igt met: „het

e zeggen!” —

or. Elken dag

g ligt te slui-

geheimen van

nden; of het,

rader op stap

van innerlijke

vreugde en moedertrots. Zelfs de oogenblikken, dat ze verdriet van haar kind beleefde, of er zich ongerust over meent te moeten maken, maken de vreugde, als die wolkjes weer wegdrijven, des te intenser.

Hoe is het haar een weelde al haar zorg er aan te geven: het te voeden en te kleden, met het beste en mooiste wat ze geven kan. Ze leeft in haar kind, en haar gedachten zijn den tijd graag vooruit: ze ziet het al groot worden, en bouwt voor hem reeds een schoone toekomst. En als ze zich realiseert, hoe het ook anders kan komen, anders dan zij zich zoo graag voorstelt, dan werpt ze haar zorgen op den Heere, en omvat het met haar liefde, en haar gebed.

En als dan op haar eersteling, een tweede, een derde volgt, dan mogen de zorgen meerder worden, maar ook de rijkdom der moedervreugde neemt toe: moeder van vele kinderen — welk een weelde.

En wat we van de moeder schreven, geldt in niet mindere mate van den vader. Al spreken we, voorgaand door de dichters, vaker van moederliefde dan van vaderliefde! Maar daarvoor bestaan geen redelijke gronden. Ten eerste is er nog geen liefdemeter uitgevonden; ten tweede moge zich de liefde bij den een anders uiten dan bij den ander; en is mogelijk ook anders gericht, maar voor beiden zijn de kinderen schatten; voorwerpen van een innige liefde. En zooals man en vrouw één zijn, zoo is ook hun liefde tot hun kinderen één.

Peninna had kinderen; harer was de rijkdom, het leven der liefde, dat elke moeder kent als een onuitspreklijke gave Gods.

Maar Hanna had geen kinderen.

Waarom ze, nog maagd, in een onbestemd verlangen als naar een vage, verre heerlijkheid had uitgezien; wat ze, bruid geworden, hartstochtelijk be-

geerde; zonder hetwelk ze zich de toekomst nauwelijks kon denken — dat bleef haar ontzegd.

De hoop, telkens uitgesteld, kwinde ten slotte nog. Waarom zou zij nog hopen? Tot ze het de menschen hoorde zeggen, zeggen zonder woorden: „Hanna krijgt zeker geen kinderen!” „Ja stellig, ze hadden het erover, als zij voorbijging.” Wat zij zich zelf nauwelijks durfde bekennen, hoewel ze het wist — dat hadden de menschen, familie en vreemden, allang vastgesteld, als een nuchter feit: Hanna bleef kinderloos. Er zijn nu eenmaal twee soorten van vrouwen: sommigen, die wel kinderen, anderen, die geen kinderen krijgen. En ja, het was duidelijk geworden, langzamerhand: Hanna behoorde tot de laatsten.

Hoe leeg bleef haar tent en hoe stil. Geen gekraai van blijde kinderstemmen! Voor haar vielen geen kleertjes te maken of te verstellen; nooit hing bij haar kindergoed op de lijn; bij haar geen vriendinnen, die eens kwamen informeren, hoe de kleine het maakte. Als de man aan zijn werk was, kon ze niet met haar eigen kind gaan wandelen; eerst het netjes aankleden, en dan er mee op stap! Anderen wel en zij niet. En omdat zij zelf geen kinderen had, kwamen er ook geen kinderen bij haar thuis. Nooit kon zij haar man hun kind in de armen leggen, en er zich inwendig in verkleuteren, hoe een glimlach van geluk en trots zijn gelaat verheerlijkte, als zijn blik met welgevallen rustte op hun kind, of als hij er mee speelde.

Zij voelden en wogen elkaars verdriet — maar durfden er nauwelijks over spreken.

Eenzaam was ze; waarvoor leefde ze, vroeg ze zich zelf af; haar blijde verwachting was vergaan; zeker, Peninna had kinderen, maar zij, Hanna, had geen kinderen — zoo zeiden de menschen; zoo was het!

HUISMAN.

De kwestie van het evangelisten-ambt (XII)

ZENDING EN EVANGELISATIE

§ 5. DE VERHOUDING TUSSEN DEN EVANGELIST EN DE OVERIGE BIJZONDERE AMBTS-DRAGERS.

Er is nog een punt van gewicht, n.l. de verhouding tusschen den evangelist en de overige bijzondere ambtsdragers. Men kan immers de vraag opwerpen en ze is ook naar voren gebracht, of de bijbelsche gegevens inzake den evangelist en zijn ambtsnaak niet uitwijzen, dat hij „slechts” helper van de apostelen is geweest, zoodat met het verdwijnen van het apostolaat ook de evangelist heeft opgehouden, en ook of uit de bijbelsche gegevens niet mag worden geconcludeerd, dat de ambtsnaak van den evangelist practisch samenvalt met die van den „herder en leeraar”, zoodat het evangelisten-werk van eertijds in het heden door de dienaren des Woords kan en moet voortgezet worden. Vandaar dat het noodig is dit apart onder oogen te zien en derhalve te vragen, hoe de verhouding tusschen den evangelist en de overige bijzondere ambtsdragers is geweest.

A. In de eerste plaats zullen wij dan dienen te letten op de verhouding tusschen den evangelist en de apostelen.

Het meerderheidsrapport heeft daaraan ook aandacht geschonken. Op bl. 9 wordt, gelijk boven reeds werd gereleveerd, gezegd, dat apostelen en profeten met het vervullen van hun opdracht en met de voltooiing en teboekstelling van het apostolisch-prophetische Woord hebben afgedaan. „Maar van de evangelisten geldt alleen dan hetzelfde, indien het specifieke van hun ambt ligt in de gebondenheid aan de personen der apostelen (in plaats van aan hun universele, voor de kerk tot het wereldeinde geldende opdracht) tijdens hun leven, respectievelijk nog kort na hun dood”.

Die vraag nu wordt door de deputatenmeerderheid op bl. 10 nader behandeld. En dan sluiten ze zich aan bij de derde conclusie van Gerh. Huls in diens reeds gememoreerd artikel: „Hoewel zij (n.l. de evangelisten) uiteraard in nauw contact met de apostelen staan, verrichten zij toch zelfstandig hun dienst: Evangelieverkondiging, Doop, grondleggende en gemeentestichtende arbeid”. Ofschoon genoemde deputaten het woord „contact” te slap en te algemeen vinden, zijn ze van oordeel, dat die belangrijke mate van zelfstandigheid te zeer miskend is. Philippus werkt, volgens Hand. 8, goeddeels zelfstandig, is niet door de apostelen uitgezonden en van voorafgaand overleg of werkverdeling is geen sprake. Hij werkte „zelfstandig”, want hij verkondigt het Woord en bedient den doop. „Goeddeels” zelfstandig, want de apostelen moeten komen om den Heiligen Geest te geven. Dit laatste beteekent niet, dat het evangelistenambt dus afhankelijk is van het apostolaat, want ook de andere ambtsdragers kregen geen van alle op dezelfde wijze als de apostelen de beschikking over den Heiligen Geest (Joh. 20:22).

Verder betogen de deputaten, dat in de nieuwtestamentische kerk de bijzondere ambtsdragers allengs meer zelfstandige, geestelijke bevoegdheid verkrijgen (2 Tim. 1:6, 14). Zoo is ook Barnabas apart zelfstandig opgetreden (afgezien van de vraag of dat afkeuring verdiende) (Hand. 15:39). Vergelijk ook 2 Tim. 4, waar Paulus vermeldend van sommiger afreizen (zooals Crescens en Titus) toch ook Timotheus

voor de toekomst instrueert, wat toch wordt gedaan in de verwachting, dat ook na Paulus' dood dat werk van de evangelisten zal worden voortgezet. Vandaar dat door de meerderheid van deputaten de stelling van Prof. Sillevis Smitt, dat met het apostolaat ook de evangelisten verdwijnen, wordt gewraakt, en zij het evangelisten-ambt als een duurzame Pinkstergave van den verhoogden Christus beschouwt.

De minderheidsnota van Ds v. d. Waal gaat op dit punt niet nader in.

Wij zullen, om te zien, of de deputatenmeerderheid al dan niet een juiste conclusie heeft getrokken, enkele gegevens der Schrift nader dienen te bezien.

1. We beginnen met de verhouding tusschen Philippus en de apostelen. Blijkens Hand. 8 preekt en doopt hij, doet hij dus aan gemeentestichtenden arbeid (vergelijk Hand. 8:5, 12, 13, 40; 9:31), en dat zonder door de apostelen, noch door een gemeente uitgezonden te zijn, zonder dat ook een werkverdeling is getroffen. Wat beide wel aan de vervolging in Jeruzalem zal toegechreven moeten worden (Hand. 8:4; 11:19); zoodat ook Philippus overhaast is „gevlucht”.

Philippus doet dus wat ook de apostelen doen: preeken, doopen, gemeenten stichten; ook verrichtte hij genezingswonderen (Hand. 8:7); daaruit blijkt, dat hij, evenals de (of: sommige) apostelen „charismata” (bijzondere genadegaven) heeft ontvangen. Dat alles, wat een deel van het apostolische werk is, kan Philippus zelfstandig, zonder leiding van de apostelen, verrichten.

Nu vestigt het meerderheidsrapport de aandacht op Hand. 8:14—17 en ontleent daaraan de reden om te zeggen: „goeddeels” zelfstandig. Uit de genoemde verzen blijkt ons, dat er apostolische controle is op Philippus' werk: Petrus en Jo-

hannes worden op visitatie uitgezonden. In Hand. 11 vs 22 lezen we van een dergelijke deputeering door de kerk van Jeruzalem: en dan wordt geen der apostelen naar Antiochië afgevaardigd, doch Barnabas. Deze was in de kerk van Jeruzalem een vooraanstaand lidmaat (Hand. 4:36, 37; 9:27; 11:25), doch of hij een ambt, en zoo ja, welk ambt in de kerk daar heeft bekleed, wordt niet vermeld; pas in de kerk van Antiochië heet hij „profeet en leeraar” (Hand. 13:1). Wij kunnen derhalve niet zeggen: het toezicht op het „zendingswerk”, dat de evangelisten verrichten, is uitsluitend apostolisch. Doch wel mogen we op grond van de gegevens der Schrift zeggen: de kerk van Jeruzalem houdt toezicht op het „zendingswerk” dat door hen, die van haar zijn uitgegaan (niet: uitgezonden) wordt verricht en daartoe worden niet alleen apostelen ter inspectie afgevaardigd. Derhalve is het belangrijkste en ook het vaste punt: de kerk houdt toezicht op het „zendingswerk”.

In Hand. 8:14—17 is het tweede, dat de apostelen Petrus en Johannes moeten komen om de tot Christus bekeerden den Heiligen Geest te schenken. Het meerderheidsrapport wijst daarop door te zeggen: dat kon Philippus niet en daarom werkte hij niet geheel, doch „goeddeels” zelfstandig, zoodat er nog in dezen verband met de apostelen (noodzakelijk) is.

De vraag is: wat dienen we hier in Hand. 8:15—17 onder „het ontvangen van den Heiligen Geest” te verstaan? Dat kan niet beteekenen: er waren daar nog geen werkingen des Geestes. Want het Woord was gepredikt, er was bekeering gekomen en gedoopt. Prof. Grosheide denkt in zijn verklaring van deze verzen aan een „herhaald Pinksteren”, een inwoning-nemen des Geestes in de pas bekeerden en in de pas geestichte gemeenten. In vs 17 staat dan ook, dat de Geest kwam; we lezen niet hoe, maar 't was waarneembaar. In Hand. 10 gaat het weer anders toe: daar komt de Geest onder de prediking van Petrus, zonder handoplegging en vóór den doop! En blijkens vs 46 is daar herhaling van het Pinksterwonder der „talen” of „tongen”. Kan zulks ook in Hand. 8:17 zijn bedoeld, al wordt dat niet vermeld?

Omdat we in Hand. 8 toch ook ontegenzeggelijk van doen hebben met een bijzonder komen des Geestes en niet met het „gewone” komen van dien Geest met de prediking, de bekeering en den doop mee, zouden we daaruit niet iets willen concludeeren met betrekking tot de verhouding tusschen evangelist en apostel, al moeten we toegeven, dat het „bijzondere” komen van den Geest zoowel hier als elders (Hand. 10:46) in verband staat met het komen van de apostelen ter plaatse.

Wij kunnen nu met betrekking tot Philippus' evangelistenwerk concludeeren: hij preekt en doopt, hij sticht gemeenten, en dat alles onafhankelijk van de apostelen, maar er is wel van de apostelen (Hand. 8:14 v.v.) en van de plaatselijke kerk van Jeruzalem, van welke hij is uitgegaan (niet: uitgezonden), toezicht op zijn werk. En tenslotte: dat preeken en doopen door hem is het preeken en doopen, dat ook de apostelen doen. M.a.w. het preeken en doopen is niet uitsluitend het werk der apostelen: dat deel van het apostolisch werk kan dus op anderen overgaan. En de apostelen en de kerk erkennen dat, want „over”-doopen is in Hand. 8 niet geschied. We laten nu de „genezingswonderen” buiten beschouwing; ze zijn bijzondere gaven, welke niet alleen aan de apostelen en de evangelisten werden geschonken, niet alleen aan bijzondere ambtsdragers. Want de gave der genezing behoort tot de groep bijzondere gaven zooals: „tongen”-spraak, uitlegging van „tongen”-spraak, profetie enz.

J. FRANCKE.

Bestrijding gehandhaafd (II)

POLITIEK EN SOCIAAL LEVEN

De heer Amelink, zijn critiek op ons artikel in het Jubileumnummer vervolgende, beticht ons van onwaarheid bij onze bewering, dat, wanneer men, ook bij het C.N.V., rept van Christelijke beginselen, men volstaat met een summier verwijzing naar die beginselen, zonder, zooals wij schreven, door noodzakelijk, critisch en diepgaand onderzoek den gedetailleerden inventaris van die christelijke beginselen op zijn werkelijke waarde en op zijn reëel en onbetwistbaar begrepen-zijn in Gods Woord als eenige norm en waardemeter ook voor het waarlijk christelijk karakter van die beginselen te gaan onderzoeken.

Hij wil die onwaarheid bewijzen door een citaat uit het boekje „Uw belijdenis, beleven”, welk citaat wij hierbij laten volgen:

„God de Heere heeft Zijn ordinantiën gegeven voor elk levensgebied, voor elken levenskring. Het principieel verschil tusschen voorstanders van Christelijke en voorstanders van niet-Christelijke vakbeweging ligt niet hierin, dat beide eigenlijk hetzelfde willen, maar dat dan bij de Christelijke vakbeweging het geestelijke voorop gaat; maar het verschil ligt daarin, dat wij de oplossing der maatschappelijke vragen willen trachten te verkrijgen door toepassing van de beginselen van Gods Woord in het maatschappelijk leven; dat wij dus de maatschappelijke vragen willen bezien bij het licht van dat Woord, erkennende, dat in ons menschen geen licht is dan alleen door Gods genade, terwijl tegenstan-

ders der Christelijke vakbeweging meenen, bij het behartigen der stoffelijke belangen Gods Woord en het licht van dat Woord niet noodig te hebben. Men meent daar wel buiten te kunnen; men oordeelt, dat Gods Woord ons te dien opzichte niets te zeggen heeft”.

De heer Amelink schrijft dan: „het is dus niet waar, dat het C.N.V. het gelaten heeft bij een summier verwijzing naar de Christelijke beginselen”. Na kennisneming van dit citaat kan ik niet anders doen dan constataren, dat in betrekking tot dat door mij noodzakelijk geoordeelde onderzoek van dien gedetailleerden inventaris van Christelijke beginselen, de zaak met voorgaande woorden nog even summier gebleven is als ze voordien was. Men spreekt van de beginselen van Gods Woord. Vraag: welke zijn die beginselen? Men spreekt van een onderzoek bij het licht van Gods Woord? Vraag: wat is dit licht van Gods Woord? De Barthiaansche voorlichter in het C.N.V. zal van dit licht spreken als van een plotseling inslaanden bliksem; zijn Gereformeerde collega zal moeten spreken van een doorlopend schijnend licht, dat ons levenspad bestraalt, van een licht, dat er is en dat ik moet zoeken. De bliksem kan men niet zoeken, die verschijnt onverwacht. Wanneer wij den vinger legden op dat al maar reppen van christelijke beginselen en daarbij maar niet in het algemeen daartegen bezwaar maakten, doch concreet met deze toespraak